

Надія Романівна Галярник,
головний бібліотекар

Слідами Каменяра

**(за матеріалами Іменного фонду професора В.Т. Полека Наукової бібліотеки
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника)**

Багатогранна і титанічна діяльність Івана Франка тісно пов'язана з Прикарпаттям. Великий Каменяр відшукав тут чимало тем, створив дорогоцінні шедеври української класичної літератури. Геніальний письменник знайшов на Прикарпатті не лише щедрих друзів, але й своїх послідовників. Це письменники Михайло Павлик, Осип Терлецький, Наталія Кобринська, Михайло Яцків. Під впливом Франка вирости і зміцніли в літературі Василь Стефаник, Марко Черемшина, Лесь Мартович. Зокрема, Василь Стефаник писав, що його «... Іван Франко поставив малим наслідником своїм». Автор «Карбів» прирівняв безсмертного Каменяра до «великого астрального тіла, що гріє всю Україну, а світить далеко ще далше» (552, 5).

Ювілей І.Франка – 160-річчя від дня народження – став поштовхом до вивчення і систематизації архівних матеріалів професора В. Т. Полека, присвячених творчості Каменяра.

Володимир Теодорович Полек – відомий історик української літератури, краєзнавець, бібліограф, енциклопедист, професор Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника, лауреат Івано-Франківської обласної краєзнавчої премії імені Івана Вагилевича. Перу науковця належить путівник «Іван Франко на Прикарпатті», а також «Іван Франко і Прикарпаття : матеріали до бібліографії», що побачили світ 1966 року. У своїй книгозбірні (понад 10 тисяч друкованих примірників), що посмертно було передано Науковій бібліотеці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Володимир Теодорович Полек зібрав цінну рукописну і друковану інформацію про життя і творчу діяльність Івана Франка. Ці матеріали (17 папок архіву) лягли в основу бібліографічного покажчика «Архівні матеріали професора В.Т. Полека, присвячені творчості І. Франка», укладеного працівниками наукової бібліотеки. Подана інформація охоплює 20-90-і роки ХХ століття і включає бібліографію творів Каменяра, а також тематичні матеріали щодо біографії, світогляду, суспільно-політичних, естетичних поглядів І. Франка, творчості, його перекладацької діяльності, містять дані про вшанування пам'яті письменника.

Особливе зацікавлення викликають краєзнавчі дослідження В.Т. Полека стосовно проблеми «Каменяра і Прикарпаття», які науковець розмістив у 7 папках. Вони включають статті різних авторів, опубліковані у період з 1916-го по 90-ті роки ХХ століття. Серед них значна частина – авторські статті В.Полека, а також П. Арсенича, М. Головатого, Б. Гаврилів, В. Бурдуланюка, Л. Кіліченко, В. Слезінського Г. Підлісного та ін. Окрему папку складають дослідження Р. Горака у царині франкознавства, а також листи його до В. Полека.

Деякі папки містять відомості про Юзефу Дзвонковську, Ярослава та Ольгу Рошкевичів, з якими підтримував дружні стосунки Іван Франко.

Цікавою для поціновувачів творчості Каменяра буде інформація про його перекладацьку майстерність та переклади його творів. Збірка «Зів'яле листя» викликала співпереживання в Анни Ахматової і спонукала її до авторського перекладу. Поему «Мойсей» було перекладено різними мовами світу, а польською та російською здійснив сам автор.

Чимало поезій Івана Франка стали відомими піснями або іншими музичними творами. Музику до них створили видатні композитори того часу М. Лисенко, С. Людкевич, Д. Січинський та ін. Творчість Івана Франка вплинула на формування композиторського обличчя Д. Січинського. Написані ним у Станіславові (1901-1903 рр.) музичні твори на тексти Каменяра належать до найкращих його композицій.

Уся інформація у папках про івана Франка в Іменному фонді професора В. Т. Полека розміщена в хронологічному порядку. Іменний та географічний покажчики, що додаються, допомагають користувачам швидше зорієнтуватися у поданій темі. Іменний включає прізвища персоналій, котрі мали певний стосунок до життя і творчості Каменяра. Це – родичі, друзі, знайомі, вчені, громадські діячі, політики, митці та письменники, діяльністю яких цікавився Іван Франко, а також дослідники його творчості. Щоб розрізнити однофамільців, подано повністю ім'я та по-батькові означеної персоналії. Географічний покажчик містить назви населених пунктів, регіонів, країн, де перебував І. Франко, з якими пов'язане ім'я письменника. Також покажчик охоплює неопубліковані матеріали професора В. Т. Полека. Він покликаний доповнити невмирущий образ Каменяра, розкрити його взаємовідносини з нашим краєм.

Запрошуємо науковців, студентів та дослідників до знайомства і роботи з Іменним фондом професора В.Т. Полека!